

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Зеленська Ю.С.

студентка,

Національний університет «Львівська політехніка»

Науковий керівник: Бехта І.А.

доктор філологічних наук, професор,

професор кафедри англійської філології,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ФРЕЙМ КОНЦЕПТУ КУЛІНАРІЯ: ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ НОМІНАНТАМИ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ АЛЛЕГРИ ГУДМАН «КОЛЕКЦІОНЕР КУХОВАРСЬКИХ КНИГ»)

В поданій статті розглядаються особливості вербалізації концепту кулінарія, а саме його номінантна репрезентація у романі американської письменниці Аллегри Гудман. Також поданий кількісний аналіз номінант, що репрезентують концепт кулінарія.

Проблема визначення структури і змісту концепту *кулінарія* викликає інтерес науковців різних напрямків: лінгвістів, лінгвокультурологів, філософів, психологів та лінгвопсихологів. Але дотепер цей концепт не є досліджений достеменно. Об'єктом даного дослідження є іменники, що входять у склад концепту кулінарія, вибрані з роману «Колекціонер куховарських книг» Аллегри Гудман. Предметом є вербалізація фрейму концепту кулінарія, що складається з іменників, вжитих у романі.

Концепт – це складне ментальне утворення, яке є мінімальною складовою концептуальної картини світу будь-якого цивілізованого суспільства. Крім того, концепт є ключовим елементом процесу концептуалізації, результатом якого є створення концептуальної системи – системи концептів в свідомості індивіда або колективній свідомості етносу, який відтворює у вигляді структурованих та впорядкованих знань уявлення про світ, дійсність та результати внутрішнього рефлексивного досвіду [2, с. 298].

Поняття концепту відповідає уявленню про ті сенси, якими оперує людина в процесах мислення і які відображають зміст досвіду і знань, зміст результатів всієї людської діяльності і процесів пізнання світу у вигляді деяких «квантів» знань. Концепти виникають в процесі побудови інформації про об'єкти і їх властивості, причому ця інформація може містити як відомості про об'єктивний стан речей у світі, так і відомості про уявні світи і можливий стан речей в них. Це відомості про те, що індивід знає, припускає, думає, уявляє про об'єкти світу [1, с. 90].

Отже, першим етапом був аналіз лексичних дефініцій лексеми *cuisine* з подальшим дослідженням концептів, виділених відповідно до визначення слова у різних словниках англійської мови:

1. a style of cooking;

2. food that is cooked in a particular way (концепти: style, food, way of cooking) [5].

1. a style or quality of cooking; cookery;

2. the kitchen or culinary department of a house, hotel, etc. (концепти: style, quality, cooking, kitchen, house) [3].

1. a particular style of cooking food, especially the style of a particular country or region;

2. the food you can eat in a particular place, especially a restaurant or hotel (концепти: style, food, country, region, place, restaurant, hotel) [4].

Таким чином, словники виділяють 12 різних ідентифікаторів на позначення кулінарії в англійській мові. Досліджуючи вербальну репрезентацію концепту кулінарія у романі «Колекціонер куховарських книг», було виділено 7 груп, до яких увійшло 129 лексем. Це виявилися групи: *devices, dishes, drinks, ingredients, general notions, mealtimes* і *places*. Умовно, до групи *devices* увійшли слова, що позначають певний кулінарний реквізит, до групи *dishes* – готові страви, до *drinks* – всі назви напоїв, що зустрілися в тексті, до групи *ingredients* – продукти, спеції, другорядні компоненти страви, до групи *general notions* увійшли слова, що позначають загальний процес, такі як їжа, куховарство, смак, група *mealtimes* містить різні назви прийомів їжі, а *places* – місця, в яких персонажі книги вживають їжу. Для кожної групи було виділене ключове слово на основі кількості його вживань у тексті. Так, у межах групи *devices* найуживанішим виявилось слово *glass*, що пов'язано з тим, що серед слів, віднесених до категорії *drink* найчастіше зустрічались слова *champagne* і *Chardonnay*, а серед слів, що увійшли до групи *general notions*, слово *drink* зустрічається в тексті найбільше разів. Група *ingredients*, найбільша з усіх (налічує 59 лексем), виділяє такі смислові центри, як *fish, apple, shrimp*, що однаково зустрілися по три рази у тексті. У межах категорії *mealtimes* найчастіше вживалося слово *dinner*, а серед категорії *places* – лексема *kitchen*. Найпопулярнішими стравами виявилися вафлі (*waffles*) і омлет (*omlete*), які були виділені у відповідній категорії *dishes*.

Серед усіх відібраних лексем, семантична категорія *ingredients* є найбільшою і містить 59 лексем, другою за масштабом виявилася категорія *devices*, яка налічує 34 лексеми. До складу групи *dishes* увійшли 31 лексема, до *places* – 36 слів, до групи *general notions* – 22 лексеми, група *drinks* містить 20 слів і *mealtimes* – 5.

Отже, сфера вивчення концептів, пов'язаних з їжею залишається не повністю дослідженою, але представляє високий інтерес для вчених різних напрямків науки. Завдяки концепту кулінарія можна робити висновки про культурні особливості певного етносу. На базі дослідженого матеріалу роману Аллегри Гудман «Колекціонер куховарських книг» можна зробити висновок про те, чим харчуються американці, і як це відбиває їхню етнічну

ідентичність. Так, наприклад, найпопулярнішими стравами є омлет і вафлі, які легко готуються, тому можна припустити, що темп життя американців є швидким, завдяки чому люди готують поживні, але легкі страви, які можна зробити нашвидкуруч.

Список використаних джерел:

1. Кубрякова Е. С. Краткий словарь когнитивных терминов / Е. С. Кубрякова. – М.: Изд-во МГУ им. М. В. Ломоносова, 1996. – 245 с.
2. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2011. – 844 с.
3. American Heritage Dictionary [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://americanheritage.yourdictionary.com/>
4. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.macmillandictionary.com/>
5. Merriam-Webster's Dictionary and Thesaurus [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.merriam-webster.com/>